

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DLA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
TERENU POŁOŻONEGO W ORZESZU
WRAZ Z SOŁECTWEM ZAWIŚĆ ORAZ W OBRĘBIE GARDAWICE
(TEREN OGRANICZONY LINIĄ LASU, RZ. GOSTYNKĄ I GRANICĄ GMINY WYRY)**

WYKONAWCA:

P.A.NOVA S.A.
44-100 Gliwice, ul. Górnych Wałów 42

NIP 631-020-04-17
www.pa-nova.com.pl
KRS 0000272669 Sąd Rejonowy Wydz. X Gospodarczy w Gliwicach
Kapitał zakładowy: 10.000.000,00 zł
Konto: Fortis Bank Polska S.A. Oddział w Gliwicach
61 1600 1172 0002 3304 9577 5001

Dział projektowy:
tel.: +48 (32) 4004-103
tel./fax.: +48 (32) 4004-201
pracownia@pa-nova.com.pl

Spis treści

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	3
2. Informacje wstępne	5
3. Charakterystyka obszaru objętego opracowaniem	6
4. Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem	8
4.1. Ukształtowanie powierzchni terenu	8
4.2. Budowa geologiczna	8
4.3. Warunki glebowe	9
4.4. Warunki atmosferyczne	9
4.5. Wody powierzchniowe	10
4.6. Wody podziemne	11
4.7. Warunki florystyczno-faunistyczne	12
5. Informacje o projekcie planu	13
5.1 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami	13
5.2 Prezentacja projektu planu	13
5.3 Zapisy planu ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko	14
6. Identyfikacja wpływu ustaleń planu na środowisko	14
6.1 Przewidywane oddziaływania na środowisko	14
6.3 Ocena istotności przewidywanych oddziaływań	15
7. Przewidywane skutki realizacji ustaleń projektu planu dla poszczególnych komp środowiska abiotycznego ..	17
8. Ocena skuteczności ochrony różnorodności biologicznej	20
8.1 Ocena skutków realizacji ustaleń planu dla form ochrony przyrody i krajobrazu	21
8.2 Przeobrażenia przestrzennej struktury przyrodniczej	21
8.3 Ocena oddziaływań na cenne siedliska przyrodnicze	21
8.4 Ocena wpływu na rośliny	21
8.5 Ocena wpływu na zwierzęta	21
8.6 Ocena wpływu na bioróżnorodność	21
9. Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	22
10. Ocena rozwiązań projektu planu	22
10.1. Ocena zgodności projektowanego zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym	22
10.2. Ocena ustaleń projektu planu w kontekście celów ochrony środowiska określonych w dokumentach nadrzędnych	22
10.3 Ocena przewidywanych oddziaływań na ludzi	26
10.4 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	26
11. Propozycje rozwiązań alternatywnych oraz mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	26
12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu	27
13. Dokumenty uwzględnione przy sporządzaniu prognozy	28

Załączniki:

1. rysunek projektu planu.

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Opracowanie niniejsze jest oceną oddziaływania na środowisko sporządzoną do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Orzeszu wraz z sołectwem Zawisć oraz w obrębie Gardawice (teren ograniczony linią lasu, rz. Gostynką i granicą Gminy Wyry).

Dokument prognozy dostarcza niezbędnych informacji ułatwiających konstruktywny przebieg publicznej dyskusji nad projektem planu oraz powinien być pomocny przy podjęciu przez Radę Miejską ostatecznej decyzji o jego uchwaleniu. Ponadto, prognoza stanowi jeden z dokumentów, na którym mogą oprzeć swoje stanowisko organy opiniujące (uzgadniające) przedłożony im dokument planistyczny.

Podstawowym źródłem informacji są dane zebrane podczas wizji terenowej przeprowadzonej w sierpniu 2016 roku przez autorów prognozy. Podczas prac terenowych prowadzono i dokonano oceny walorów krajobrazu i powiązań krajobrazowych. Zwracano uwagę na źródła i skutki oddziaływań antropogenicznych (np. hałas, degradacja środowiska, przekształcenia rzeźby, konflikty funkcjonalne). W prognozie wykorzystano opracowanie ekofizjograficzne dla terenu gminy Orzesze oraz prognozę oddziaływania na środowisko (2010) sporządzoną do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Orzesze oraz z innych źródeł pisanych, które wymieniono w wykazie literatury.

W dalszej części prognozy zostały przeanalizowane możliwe skutki środowiskowe, jakie potencjalnie może powodować realizacja ustaleń planu, w rozbiciu na poszczególne komponenty środowiska w fazie realizacji i funkcjonowania planowanych przedsięwzięć. Następnie przeprowadzono analizę zgodności ustaleń projektu planu z celami ekologicznymi wyrażonymi w dokumentach nadrzędnych, a także w kontekście zasad zrównoważonego rozwoju ustalonych na bazie obowiązujących przepisów.

Podstawowym sposobem wizualizacji informacji jest rysunek prognozy sporządzony na rysunku projektu planu zagospodarowania przestrzennego, na którym przedstawiono wyniki prognozowanych skutków przedsięwzięć, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu. Wyniki prognozy skonstruowano bazując na porównaniu ocen jakości środowiska w obrębie przestrzeni objętej opracowaniem dla stanu aktualnego oraz prognozowanego.

Prognoza nie stanowi prawa miejscowego. Ustalenia i wnioski prognozy nie mają skutków prawnych.

Diagnoza stanu środowiska na obszarze opracowania

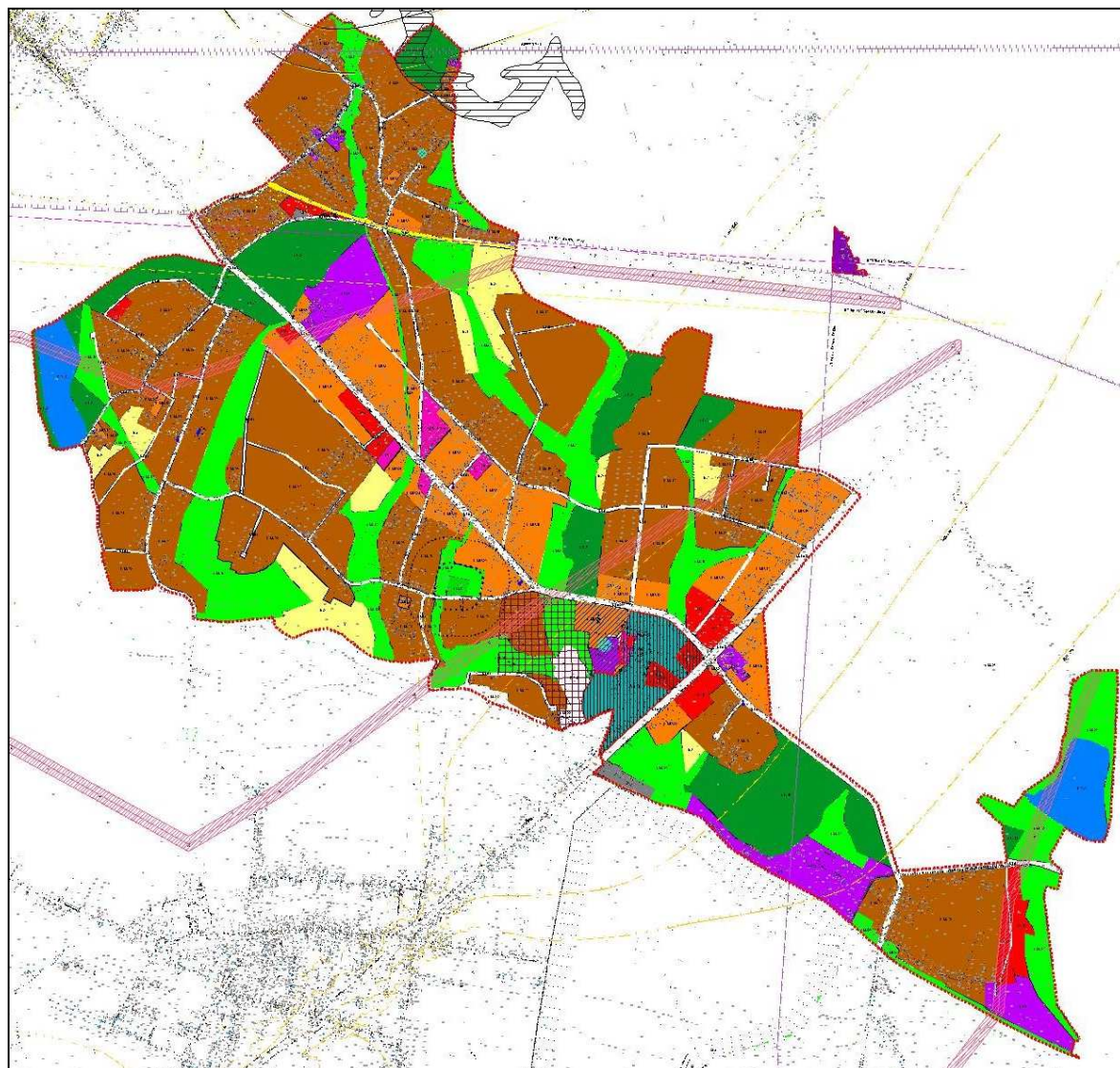
Projekt planu miejscowego będący przedmiotem postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w trakcie którego wykonano niniejszą prognozę dotyczy obszaru o powierzchni około 555 ha w sołectwie Zawisć oraz w obrębie Gardawice w gminie Orzesze.

Teren opracowania to obszar przeciętnie cenny pod względem przyrodniczym. Zagospodarowanie terenu jest zróżnicowane. Większość powierzchni zajmują uprawy polowe oraz obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej. Liczne są również tereny zieleni nieurządzonej, w tym łąk wykształconych wzdłuż cieków wodnych lub rowów melioracyjnych. W granicy opracowania znajdują się również lasy, park z zachowanym starodrzewem oraz trzy stawy, które wymagają zachowania i ochrony. Tereny produkcyjno-usługowe oraz oczyszczalnia ścieków stanowią potencjalne źródło zagrożenia dla środowiska przyrodniczego na obszarze opracowania.

Krótką informacją o projekcie planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został zainicjowany w celu aktualizacji zasad ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju na terenie sołectwa Zawisć oraz uzupełnienia luki w zakresie prawa miejscowego w obrębie Gardawice. Działania te zostały podjęte wyprzedzająco przed spodziewanym wzrostem atrakcyjności inwestycyjnej tego obszaru, w celu ochrony walorów krajobrazowych i charakteru tej części miasta Orzesze.

Rys.1. Rysunek miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (pomniejszenie bezskalowe)

Ocena potencjalnych skutków realizacji ustaleń planu dla środowiska

Projekt planu miejscowego w odniesieniu do stanu istniejącego, utrzymuje istniejące tereny mieszkaniowe, powiększa je w oparciu o istniejący układ komunikacyjny o fragmenty terenów rolnych, utrzymuje jednocześnie zwarte tereny lasów, zieleni nieurządzonej oraz upraw polowych.

Mając na uwadze skumulowane skutki oddziaływań na środowisko, wynikające z obecnego i planowanego zagospodarowania terenu należy stwierdzić, iż ustalenia planu mają na celu zminimalizowanie oddziaływania na lokalną florę i faunę oraz na elementy abiotyczne środowiska, w tym również na stan atmosfery. Realizacja ustaleń planu i rozwiązań przyjętych w projekcie wpłynie na zmniejszenie presji na środowisko wywieranej wskutek obecnego zainwestowania obszarów.

Z analiz przeprowadzonych w prognozie wynika, że realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu przy uwzględnieniu kumulacji możliwych niekorzystnych oddziaływań nie będzie znacząco oddziaływać na cele i przedmiot ochrony.

Synteza ustaleń prognozy oddziaływania na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu nie niesie istotnego ryzyka pogorszenia stanu środowiska w rejonie opracowania. Projekt przedmiotowego dokumentu:

- jest zgodny z podstawowymi zasadami i normami zrównoważonego rozwoju, a także wskazaniami zawartymi w opracowaniu ekofizjograficznym;
- minimalizuje wpływ wzmożonej antropopresji, na stosunki wodne występujące na terenie objętym opracowaniem i obszarze przewidywanego oddziaływania inwestycji;
- nie zawiera ustaleń mogących powodować negatywny wpływ na formy ochrony przyrody – nie występują w granicach objętych planem;
- cele, dla których podjęto prace planistyczne zostaną osiągnięte z zachowaniem ciągłości systemów przyrodniczych;
- nie zawiera ustaleń, których realizacja może powodować trwałe i nieodwracalne zagrożenia dla środowiska oraz oddziaływać niekorzystnie długofalowo na zdrowie ludzi;
- nie zawiera ustaleń, których realizacja mogłaby pogorszyć długofalowo komfort życia lokalnej społeczności.

2. Informacje wstępne

Podstawą formalną do realizacji opracowania jest zlecenie Urzędu Miasta w Orzeszu. Prognozę sporządził zespół firmy P.A. NOVA S.A.

Artykuł 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U.2016 poz. 353 z późniejszymi zmianami), zwanej dalej „ustawą o ocenach oddziaływania na środowisko”, wprowadza obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Jest ona jednym z elementów postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych, do których zaliczane są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wymagania, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów strategicznych, w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zawiera art. 51 ust. 2 powołanej wyżej ustawy. Stopień szczegółowości prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Mikołowie. Oba uzgodnienia wymagają, aby informacje zawarte w prognozie były zgodne z art. 51 przywołanej wyżej ustawy o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wymagania wynikające z artykułu 51 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ocenach oddziaływania na środowisko zostały uwzględnione w niniejszej prognozie, w stopniu, na jaki pozwala stan współczesnej wiedzy oraz zawartość, szczegółowość i etap przyjęcia przedmiotowego dokumentu planistycznego. W przypadku wątpliwości, przy ocenie zagrożenia kierowano się zasadą przezorności przyjmując najbardziej niekorzystny z możliwych scenariusz wydarzeń.

Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Punktem wyjścia do prognozowania przyszłych potencjalnych zmian jest znajomość aktualnych warunków środowiskowych na terenie opracowania. Podstawowym źródłem tych informacji są dane zebrane podczas wizji terenowej przeprowadzonej przez zespół projektowy. W prognozie wykorzystano także opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Orzesze oraz inne źródła, które wymieniono w wykazie literatury. Należą do nich między innymi wyniki monitoringu poszczególnych komponentów środowiska publikowane w komunikatach i raportach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, prognozy i raporty dla innych, wcześniej przyjętych dokumentów powiązanych z projektem planu, program ochrony środowiska oraz waloryzacja przyrodnicza gminy.

Zakres prac terenowych był dostosowany do stopnia skomplikowania struktury środowiska przyrodniczego oraz szczegółowości danych archiwalnych. Kryterium zasadniczym wyboru metody kartowania terenu był utylitaryzm, czyli użyteczność uzyskanych danych z punktu widzenia ustalonych celów prognozy. Zwracano uwagę na źródła i skutki oddziaływań antropogenicznych (np. hałas, degradacja środowiska, przekształcenia rzeźby, konflikty funkcjonalne) oraz zmiany w środowisku przyrodniczym.

Opis sposobów i metod pozyskiwania danych przedstawiono szczegółowo w rozdziałach poświęconych poszczególnym eko-komponentom, natomiast do identyfikacji, analizy i oceny prawdopodobnych oddziaływań na środowisko planowanych funkcji terenu zastosowano metody optymalne dla stopnia szczegółowości prognozy. Do oszacowania skutków środowiskowych wynikających z realizacji projektu planu wykorzystano między innymi z ustaleń planu, takich jak powierzchnia terenów wskazanych pod zabudowę, charakter, wysokość i wskaźniki zabudowy, wskaźnik minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, oraz ustaleń dotyczących rozwiązań infrastrukturalnych, które konfrontowano z wrażliwością terenów na poszczególne rodzaje presji antropogenicznych (np. emisja pyłów do powietrza, emisja hałasu, wprowadzanie wód opadowych lub roztopowych do wód lub do ziemi, wykorzystywanie zasobów środowiska, zanieczyszczenie gleby lub ziemi, niekorzystne przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu czy ryzyko wystąpienia poważnych awarii). W szczególności, przy opracowaniu prognozy zastosowano następujące metody: indukcyjno-opisową na podstawie danych archiwalnych, analogii środowiskowych, diagnozy stanu środowiska na podstawie kartowania terenowego i analiz kartograficznych.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy przyjęto podstawowe założenie, że zapisy ustaleń projektu planu przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców.

Szczegółowe lokalizacje nowych inwestycji muszą być ustalane z uwzględnieniem przepisów szczególnych, dotyczących m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją środowiska.

W celu otrzymania stosunkowo wysokiej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze dokonano klasyfikacji poszczególnych terenów pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji planu. Określono również przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Przy zastosowaniu powyższej metodologii określono dwa typy obszarów, które zostały wskazane na załączniku graficznym wraz z opisaniem potencjalnego oddziaływania i skutków realizacji ustaleń.

3. Charakterystyka obszaru objętego opracowaniem

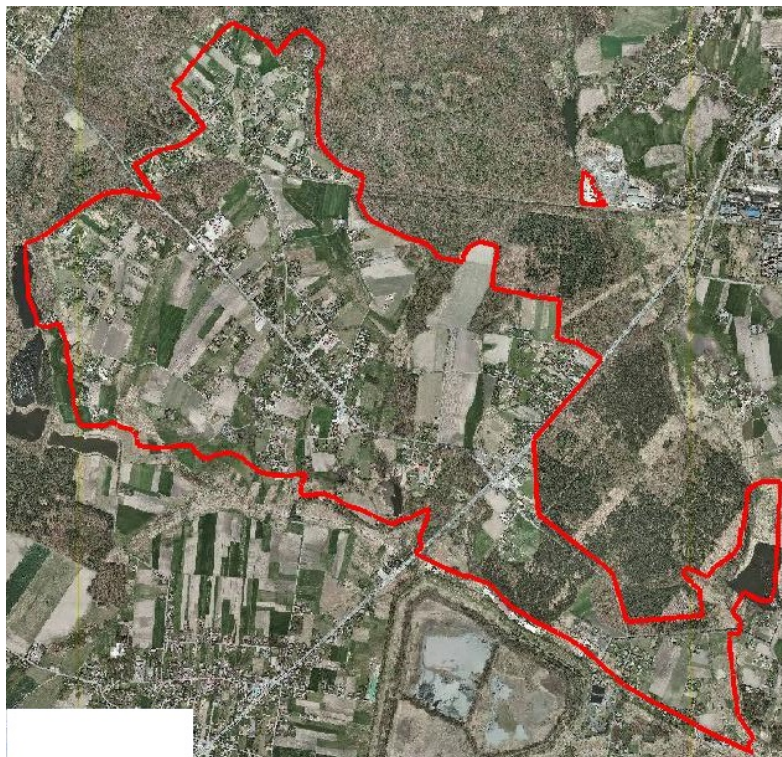
Teren objęty opracowaniem obejmuje obszar dzielnicy/sołectwa Zawieś w części nieleśnej oraz tereny w obrębie Gardawice. Większość obszaru to uprawy polowe oraz obszary łąk. Zabudowa usługowa i produkcyjna koncentruje się wzdłuż drogi krajowej – ul. Centralnej - i wojewódzkiej - ulicy Mikołowskiej. Budynki mieszkalne, w większości jednorodzinne, zlokalizowane są wzdłuż dróg gminnych. Teren na kierunku północny wschód – południowy zachód przecina dwutorowa linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 220 kV relacji Kopanina-Wielopole, Kopanina Liskovec. Napowietrzne linie o napięciu znamionowym 110 kV relacji Łaziska – Zamkowa, Łaziska – Orzesze, Łaziska – Suszec oraz Łaziska – Żabiniec przebiegają przez północno zachodnią i wschodnią część terenu objętego planem zagospodarowania.

Rys 2. Mapa obszaru objętego projektem planu miejscowego.

Źródło: Opracowanie na podstawie geoportalu (dostęp <http://mapa.mikolowski.pl/>)

Rys 3. Ortofotomapa obszaru objętego projektem planu miejscowego.

Źródło: Opracowanie na podstawie geoportalu (dostęp <http://mapa.mikolowski.pl/>)

4. Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem

Stan środowiska obszaru gminy Orzesze poddano analizie w oparciu o rozpoznanie terenowe oraz o zapisy opracowania ekofizjograficznego dla terenu gminy Orzesze, prognozy oddziaływania na środowisko (2010) sporządzonej do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Orzesze oraz prognoz oddziaływania na środowisko sporządzonych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zasadniczą rolę w powiązaniach przyrodniczych terenu objętego planem miejscowym z terenami przyległymi odgrywają lasy, okalające obszar planu zagospodarowania.

4.1. Ukształtowanie powierzchni terenu

Pod względem fizyczno-geograficznym miasto znajduje się w makroregionie Wyżyny Śląskiej, w obrębie dwóch prowincji: Wyżyna Małopolska (34) oraz Karpaty i Podkarpacie (51/52). Środkową i południową część miasta obejmuje mezoregion Wysoczyzna Pszczyńska (512.21), a pozostały obszar położony jest w obrębie mezoregionu Płaskowyż Rybnicki (341.15) i mały fragment w Górnośląskim Okręgu Przemysłowym (341.13).

Morfologia terenu jest urozmaicona: od wzgórz porośniętych lasami, poprzez lekko pofalowane tereny równinne, po doliny rzek. Najwyższym wzniesieniem w granicach Orzesza jest Góra św. Wawrzyńca - część Garbu Mikołowskiego - w północno-wschodniej części miasta o wysokości 360 m n.p.m. Teren gminy opada ze wzniesienia w kierunku Kotliny Raciborsko-Oświęcimskiej.

Antropogeniczne przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu na obszarze miasta są głównie efektem podziemnej i powierzchniowej eksploatacji kopalin (węgla kamiennego, kruszyw naturalnych) oraz składowania odpadów z Elektrowni Łaziska.

Na terenie miasta znajdują się dwa obszary górnicze związane z pokładami węgla kamiennego. W północnej części Orzesza złoża Bolesław Śmiały jest eksploatowane przez Kopalnię Węgla Kamiennego Bolesław Śmiały w Łaziskach Górnych, natomiast w części południowej złoża Żory-Suszec stanowi obszar górniczy Kopalni Węgla Kamiennego Krupiński. Wpływ eksploatacji węgla przez KWK Bolesław Śmiały na terenie miasta jest niewielki i obejmuje swym zasięgiem jedynie dzielnicę Orzesze. Prognozowane osiadanie terenu do roku 2020 przy północnej granicy miasta wynosi do 1,0 m. Wpływ eksploatacji KWK Krupiński obejmuje swym zasięgiem głównie tereny leśne. Według prognoz maksymalny poziom osiadania dla terenu górniczego wynosi 1,5 m i występuje przy południowej granicy Orzesza.

Miejsce odkładu żużlu z Elektrowni Łaziska obejmuje powierzchnię 108 ha i po zakończeniu eksploatacji składowisk będzie stanowiło wyniesienie o wysokości 15 m nad poziom terenu. Obecnie składowisko jest w części zrehabilitowane (jeden kwartał). Na pozostałych dwóch kwartałach w dalszym ciągu składowane są odpady.

Złoża soli kamiennej Rybnik-Żory-Orzesze znajduje się w rowie (kotlinie) Zawady, obecność osadów solonośnych stwierdzono w obszarze całego miasta Orzesze. Są to pokłady nieeksploatowane.

Udokumentowane złoża kruszyw naturalnych występują w rejonie Gardawic i Woszczyc. Eksploatacja złoża w Gardawicach prowadzona była systemem odkrywkowym do zwierciadła wody, jej efektem jest powstanie zagłębień bezodpływowych o stromych skarpach, co na obszarze o słabo urozmaiconej rzeźbie terenu stanowi specyficzną formę rzeźby. Część terenów, na których zakończono wybieranie piasku poddano rekultywacji w kierunku przyrodniczym, co stanowi ciekawy element krajobrazu, stwarzając możliwość docelowego wykorzystania tych terenów np. w celach agroturystycznych.

Teren opracowania projektu planu jest stosunkowo płaski i jednorodny pod względem ukształtowania. Najwyżej położona jest część północno-zachodnia obszaru objętego opracowaniem, teren lekko opada w kierunku południowym.

4.2. Budowa geologiczna

Miasto Orzesze położone jest na południowej części makroregionu Wyżyny Śląskiej – w obrębie mezoregionu Wyżyny Katowickiej (część miasta najbardziej wysunięta na północ) oraz w obrębie mezoregionu Płaskowyż Rybnicki (skrajnie zachodnia część miasta), oraz w północnej części makroregionu Kotliny Ostrawskiej – w obrębie mezoregionu Wysoczyzna Pszczyńska. Podłoże

geologiczne na terenie miasta Orzesze tworzą głównie utwory karbońskie, przykryte w części południowej utworami miocenu.

Karbon

Utwory karbonu tworzą starsze podłoże geologiczne terenu gminy. Przykryte są warstwami utworów trzecio i czwartorzędowych, a wychodnie na powierzchni występują w centralnej części przebiegając szerokim pasem wschód – zachód przez całe Orzesze. Utwory karbońskie są poprzecinane uskokami, szczególnie we wschodniej jej części gminy.

Stratygraficznie utwory karbonu zostały przyporządkowane do karbonu górnego - westfalu. Przy czym utwory litologicznie wykształcone jako iłowce, mułowce z pokładami węgla kamiennego warstw załęskich i orzeskich (seria mułowcowa) zalegające w podłożu w centralnej i zachodniej części zaliczono do westfalu dolnego i środkowego (Cw 1+2). Natomiast utwory litologicznie wykształcone w postaci zlepieńców piaskowców i mułowców z pokładami węgla warstw łaziskich, budujące podłoże wschodniej części miasta zaliczono do westfalu górnego (Cw 2+3).

W kierunku południowym od wychodni strop utworów karbońskich obniża się i w okolicy dzielnicy Królówka zalega na głębokości od 100 do 200 m n.p.m. Na północ od wychodni strop tych utworów do granicy miasta nieznacznie tylko się obniża.

Trzeciorząd

Utwory trzeciorzędowe przykrywają skały karbońskie w skrajnie północnej części Orzesza oraz w części południowej. Na powierzchni terenu pojawiają się tylko przy granicy miasta na wschodzie (N_s) i zachodzie (N_b).

Trzeciorząd reprezentowany jest przez dwa ogniwa stratygraficzne miocenu – starsze, baden (N_b) zalegające w części południowej miasta, litologicznie wykształcone jako ły piaszczyste i margliste, piaski, żwiry i łupki ilaste z gipsem i anhydrytem oraz sole kamienne warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich, oraz młodsze, sarmat (N_s) występujące w granicach Orzesza tylko na niewielkim obszarze przy zachodniej granicy, na północ od drogi wojewódzkiej nr 925 i litologicznie wykształcone jako ły i piaski z syderytami, miejscami jako węgiel brunatny warstw kędzierzyńskich.

Strop utworów trzeciorzędowych w części południowej Orzesza zalega na rzędnych od 260 do 220 m n.p.m. zapadając w kierunku południowym.

Czwartorzęd

Osady czwartorzędowe w podłożu Orzesza zalegają zwartą pokrywę na całym terenie, za wyjątkiem pasa w centralnej części, gdzie wychodnie tworzą utwory karbonu. Czwartorzęd jest reprezentowany przez plejstoceny osady wodnolodowcowe oraz holoceny osady rzeczne. Plejstoceny osady wodnolodowcowe wykształcone są w postaci piasków i żwirów wodnolodowcowych (^{ts}S¹), na których jedynie lokalnie w postaci płatów zalegają eluvia glin zwałowych (z_e) lub lessów (l_B). Osady holocenu występują w obrębie współczesnych dolin rzecznych i reprezentowane są przez osady rzeczne, litologicznie wykształcone w postaci mułków i piasków.

4.3. Warunki glebowe

Obszar administracyjny miasta Orzesze położony jest w południowej części Wyżyny Śląskiej posiadającej w tej części charakter rolniczy. Powierzchnia gminy wynosi 83,79 km², z czego ok. 35% stanowią użytki rolne, a zaledwie 25% grunty orne. Lasy i tereny leśne zajmują ponad 50% powierzchni Orzesza.

Na terenie Orzesza występują mało korzystne warunki dla produkcji rolnej. Dominują gleby niskich klas bonitacyjnych wykształcone w postaci piasków i żwirów, na których jedynie lokalnie zalegają eluvia glin zwałowych i lessów. Na przeważającym obszarze miasta występują gleby IVa, IVb i V klasy bonitacji, a na niewielkich obszarach występują również gleby III klasy bonitacji. Według klasyfikacji gleb pod względem przydatności rolniczej na terenie miasta przeważa kompleks żytni słaby (40%), mniejszy odsetek stanowi zbożowy pastewny i żytni bardzo słaby (20%), najmniejszą powierzchnię zajmują dobre gleby obejmujące kompleks pszeny (6%). Problem stanowi zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi.

4.4. Warunki atmosferyczne

Według podziału rolniczo – klimatycznego Polski wg R. Gumińskiego teren miasta Orzesze przynależy do Dzielnicy Podsudeckiej charakteryzującej się średnią temperaturą roczną od 8

do 8,5° C, ilość dni z przymrozkami wynosi od 100 do 120, natomiast średni czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi od 60 do 90 dni.

Według mapy hydrograficznej (ark. Tychy) średnia roczna suma opadów atmosferycznych na tym terenie wynosi 758 mm, przy czym dla lat suchych średnia utrzymuje się na poziomie 526 mm, a dla lat mokrych 1060 mm. Maksymalne sumy miesięczne przypadają na lipiec – 100 mm, natomiast minimalne na luty – 42 mm.

W ciągu roku przeważają wiatry z kierunków: południowo – zachodniego, północno – zachodniego i zachodniego wiejące łącznie przez 54% dni w roku z prędkością od 3 do 4 m/s, na co ma wpływ przeważająca zachodnia cyrkulacja atmosferyczna.

Ze względu na fakt, iż większość domostw ogrzewana jest z własnych źródeł klimat lokalny dla terenów zurbanizowanych charakteryzuje się zwiększonym wydzielaniem ciepła sztucznego do atmosfery oraz występowaniem podwyższonych temperatur powietrza w stosunku do otoczenia. Zwarta zabudowa powoduje również zmniejszenie prędkości wiatru, zmianę struktury opadów atmosferycznych, zmniejszenie parowania oraz znaczne zanieczyszczenie środowiska.

4.5. Wody powierzchniowe

Przez teren Orzesza przebiega dział wodny I-go rzędu dzielący dorzecze Wisły i Odry.

Północna i południowo-zachodnia część gminy odwadniana jest przez dopływy Odry: Rudę i Bierawkę, której największym dopływem w granicach miasta Orzesza jest Potok Jaśkowicki. Bierawka swoje tereny źródłiskowe oraz ujście posiada poza granicami miasta a w granicach miasta odwadnia dzielnice Zawada i Jaśkowice. Ze względu na fakt, iż już od początku biegu rzeka jest odbiornikiem ścieków różnego pochodzenia jej wody są znacznie zanieczyszczone i nie odpowiadają nawet normom III klasy czystości. Zarówno Bierawka jak i Potok Jaśkowicki w granicach Orzesza posiadają na całej swojej długości zabudowę techniczną (jedynie niewielki fragment w początkowym biegu Potoku Jaśkowickiego płynie w naturalnym korycie).

Południowo – zachodnia część gminy, w tym obszar opracowania, odwadniana jest przez potok Woszczycki - lewosronny dopływ Rudy z jego licznymi bezimiennymi dopływami. Jego charakterystyczną cechą jest występowanie licznych stawów hodowlanych na całej jego długości (zarówno w granicach miasta Orzesza jak i poza nimi). Większość z nich ma charakter antropogeniczny (z wyjątkiem stawów występujących w Zawieści, Woszczycach i Zgoniu) i stanowi własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Nadleśnictwa Kobiór. Powierzchnia sumaryczna stawów hodowlanych wynosi 68,35 ha.

Jakość wód pozwalająca na prowadzenie hodowli wynika głównie z faktu, iż tereny źródłiskowe potoku to obszary leśne należące do Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Potok Woszczycki posiada więc hydrauliczną ze zlewnią Potoku Zgońskiego (brama wodna w dziale I-go rzędu).

W dorzeczu Wisły leży pozostała część Orzesza. Wody powierzchniowe z obszaru centrum i terenów położonych na wschodzie Orzesza spływają do lewostronnego dopływu Wisły - Gostynki, której zlewnia w granicach miasta charakteryzuje się dużym nagromadzeniem cieków wodnych i rowów melioracyjnych. Potok Brada - lewobrzeżny dopływ Gostynki - przepływa z północy na południe wzdłuż wschodniej granicy Orzesza, natomiast Potok Zgoński (prawobrzeżny dopływ Gostynki) odwadnia dzielnicę Zgoń. Zarówno Gostynka jak i oba wspomniane potoki posiadają zabudowę techniczną prawie na całej długości. O ile Potok Brada charakteryzuje się występowaniem dość dobrze wykształconej doliny to cechą charakterystyczną rzeki Gostynki w granicach miasta Orzesze oraz Potoku Zgońskiego są szerokie słabo wykształcone doliny tworzące rozległe tereny podmokłe, z których wody odprowadzane są rowami melioracyjnymi.

Południe gminy - sołectwo Zgoń - odwadniają potoki Korzeniec Północny i Południowy, będące dopływami Korzenicy (dopływ Wisły). Korzeniec Północny to źródłiskowy fragment rzeki Korzyniec (dopływ Pszczynki). W granicach miasta Orzesza przepływa w naturalnym korycie odwadniając głównie tereny leśne w południowo – wschodniej części miasta Orzesze. Pomimo, iż teren, przez który przepływa ma niewielkie deniwelacje dolina Korzeńca jest dość dobrze wykształcona. Korzeniec Północny posiada łączność hydrauliczną z Potokiem Zgońskim (brama wodna w dziale II-go rzędu).

Niewielki najbardziej na południe wysunięty fragment miasta Orzesze należy do zlewni Kanału Branickiego, który odprowadza wody w kierunku południowym do rzeki Pszczynki. Na terenie miasta

Orzesze znajduje się niewielki (około 3 km) początkowy fragment Kanału Branickiego płynący wśród terenów leśnych w naturalnym korycie. Kanał Branicki posiada łączność hydrauliczną z Potokiem Zgońskim (brama wodna w dziale II-go rzędu).

4.6. Wody podziemne

W profilu hydrogeologicznym miasta Orzesza wyróżnić można dwa piętra hydrogeologiczne – czwartorzędowe i karbońskie.

Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną zwykłych wód podziemnych opracowaną przez B. Paczyńskiego wody podziemne należą do dwóch regionów: północna część obejmująca wschodnie karbonu do XII Regionu Śląsko – Krakowskiego – Subregion Górnośląski (XII₂), południowa część do XIII Regionu Przedkarpackiego – Subregion Rybnicko – Oświęcimski (XIII₂). Granica pomiędzy w/w subregionami w granicach miasta Orzesza pokrywa się z granicami UPWP C_{II}.

Piętro wodonośne czwartorzędu w granicach miasta Orzesza występuje na całym omawianym obszarze (w granicach występowania osadów czwartorzędowych). Piętro charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi niezależnymi od miąższości i wykształcenia osadów. Kolektorem wód są piaszczyste osady wodnolodowcowe i rzeczne. Czwartorzędowe piętro wodonośne w obszarze miasta Orzesza jest izolowane od niżej leżących poziomów utworami trzeciorzędowymi. Izolację od zanieczyszczeń z powierzchni stanowią jedynie lokalnie niewielkie płyty utworów spoiстых (glin), co powoduje, iż piętro to w obrębie granic miasta jest mało odporne na zanieczyszczenia z powierzchni.

Zgodnie z podziałem A. Rożkowskiego [10.11] ze względu na zasobność i jakość wody podziemne piętra czwartorzędu w granicach miasta Orzesza zaliczone zostały do głównych użytkowych zbiorników:

- czwartorzędowy GZWP Q/9 – Bełk,
- czwartorzędowy UPWP Q_I – Rejon Górnej Odry,
- czwartorzędowy UPWP Q_{II} – Rejon Małej Wisły.

Czwartorzędowy GZWP Q/9 – Bełk – wschodnia część zbiornika obejmuje swym zasięgiem okolice dzielnicy Zawada i tereny na zachód od niej. Zwierciadło wody tego poziomu ma na ogół charakter swobodny i zalega na głębokości od 1 m p.p.t. w skrajnie wschodniej części (Gardawice) do nawet 30 m p.p.t. w północnej części Woszczyce, gdzie ma charakter napięty. Zbiornik posiada znikomą izolację od zanieczyszczeń z powierzchni. Pod względem hydrochemicznym dominują wody wielojonowe: HCO₃ – Cl – SO₄ – Ca. Na terenie miasta wody tego zbiornika nie są ujmowane.

Czwartorzędowy UPWP Q_I – Rejonu Górnej Odry – obejmuje swym zasięgiem Orzesze Kąty, zachodnią część Zawady oraz Woszczyce, czyli zachodnią i południowo – zachodnią część miasta. Zwierciadło wody w okolicy Kątów i Zawady zalega na głębokości od 10 do 20 m p.p.t., w centralnej części Woszczyce na głębokości od 10 do 30 m p.p.t., a na pozostałych obszarach od 5 do 10 m p.p.t. Spływ wód tego poziomu następuje w kierunku zbliżonym do północnego.

Czwartorzędowy UPWP Q_{II} – Rejonu Małej Wisły – obejmuje swym zasięgiem dzielnice: Zgoń, Gardawice, Mościska, Zawisć oraz tereny na wschód od centrum, czyli generalnie wschodnią, południowo – wschodnią i południową część miasta. Zwierciadło wody na wschód od dzielnicy Zgoń zalega na głębokości od 10 do 20 m p.p.t., w dolinie rzeki Gostynki od 1 do 5 m p.p.t., a na pozostałych obszarach na głębokości od 5 do 10 m p.p.t. Spływ wód tego poziomu następuje w kierunku wschodnim.

Czwartorzędowe poziomy wodonośne ujmowane są do celów własnych licznymi studniami gospodarczymi oraz eksploatowane licznymi ujęciami. Studnie nie posiadają wyznaczonych stref ochronnych.

Wody karbońskiego piętra wodonośnego nie są na terenie Orzesza ujmowane. Ze względu na zasobność i jakość wydzielone zostały:

- Karboński GZWP – C/2 – Tychy – Siersza,
- Karboński UPWP C_{II} – Mikołów – Sosnowiec.

Karboński UPWP C_{II} – Mikołów – Sosnowiec obejmuje zasięgiem północną część miasta. Poziom ten jest drenowany przez przemysł górniczy, zwierciadło wód zalega na głębokościach od 65 m we wschodniej części miasta do nawet 370 m p.p.t. Wody tego poziomu spływają w kierunku północnym.

Karboński GZWP C/2 – Tychy – Siersza obejmuje zasięgiem północno – wschodnią część miasta. Wody tego poziomu są drenowane przez kopalnie i zalegają na głębokościach od 65 do 370 m p.p.t. Spływ wód tego poziomu następuje w kierunku zbliżonym do północno – zachodniego.

W karbońskich GZWP i UPWP pod względem hydrochemicznym dominują wody wielojonowe: $\text{HCO}_3 - \text{SO}_4 - \text{Ca}$, $\text{HCO}_3 - \text{SO}_4 - \text{Ca} - \text{Mg}$, $\text{HCO}_3 - \text{Cl} - \text{Ca} - \text{Mg}$ i $\text{HCO}_3 - \text{Ca} - \text{Na}$. Wody te w większości przypadków można zaliczyć do klas: Ic, Ib lub Id. Na terenie Orzesza istnieje jedno ujęcie wód piętra karbońskiego, jednak ze względu na złą jakość wody jest nieczynne.

4.7. Warunki florystyczno-faunistyczne

Najważniejszą częścią szaty roślinnej w granicach miasta Orzesze są lasy. W znacznej części są to płaty naturalnych kontynentalnych borów mieszanych (*Quercus Roboris – Pinetum*), jednak spotkać tu można również płaty żyznej buczyny karpackiej (*Dentario glandulosae – Fagetum*), grąd subkontynentalny (*Tilio – Carpinetum*), kwaśna buczyna niżowa (*Luzulo Pilosae – Fagetum*) oraz w dolinach rzecznych łągi ze związku *Alno – Ulmion*.

Zbiorowiska antropogeniczne powstałe w wyniku oddziaływania człowieka na środowisko to głównie obszary zieleni urządzonej składające się z gatunków obcego pochodzenia lub zbiorowiska ruderalne nieprzedstawiające większej wartości przyrodniczej.

Specyficzny ekosystem powstał na wyrobiskach po powierzchniowej eksploatacji węgla, gdzie w specyficznym podłożu (wyrobiska zasypane odpadami pohnicznymi) rozwinęły się murawy kserotermiczne.

Lasy

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie Orzesza wynosi 4463 ha (GUS, stan na 2012 r.), co stanowi 50,2% ogólnej powierzchni miasta. Grunty leśne stanowią w większości własność Skarbu Państwa, jedynie ok. 1,6% należy do osób prywatnych. Największy kompleks leśny znajduje się w południowo – zachodniej części miasta. Najmniej zalesiona jest środkowa część gminy, z charakterystycznymi rozproszonymi enklawami leśnymi.

W północno-zachodniej i południowo-zachodniej części miasta znajdują się lasy należące do Nadleśnictwa Rybnik obręb Żory i zajmują powierzchnię 981 ha.

Pozostałe lasy o powierzchni 3482 ha będące w zarządzie Nadleśnictwa Kobiór charakteryzuje skład gatunkowy z dominacją sosny, domieszką dębu szypułkowego i brzozy.

Lasy nadleśnictwa Kobiór, obręb Orzesze uznane zostały za lasy ochronne (zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 240 z dnia 19.05.1995 r.), w całości pozostające w II strefie uszkodzeń od emisji przemysłowych. Lasy te spełniają również funkcję wodochronną i glebochronną.

Do biotycznych czynników oddziałujących na drzewostan należą szkodniki pierwotne występujące w drzewostanach sosnowych oraz podszycie. Drzewa liściaste narażone są na żerowanie zwójek miernikowców, które wpływają na spadek przyrostu masy i owocowania. Ponadto występują choroby grzybowe w młodnikach i drzewostanach starszych – głównie huby korzeni i opieńkowej zgnilizny korzeni. Na osłabienie istniejącego drzewostanu wpływ ma zwierzyna płowa. Jeleniowate niszczą uprawy w młodnikach i starszych drzewostanach liściastych (jesion, dąb, brzoza, jawor). Według danych z lat 1993 – 2002 uszkodzone zostało w ten sposób 50 ha powierzchni jednostkowych na terenie obrębu Orzesze (dane z Programu ochrony środowiska). Zabezpieczenie upraw przed szkodami powstałymi w ten sposób odbywa się poprzez gradzenie, palikowanie sadzonek oraz chemiczne zabezpieczenie repelentami. Negatywny wpływ na stan drzewostanów leśnych mają również warunki pogodowe - silne wiatry i opady śniegu.

Zieleń urządzona

Ważnym elementem Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych jest zieleń urządzona, którą tworzą parki, zieleńce, zieleń towarzysząca zabudowie (mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej) oraz głównym ciągom komunikacyjnym. Szczególną rolę odgrywają fragmenty starodrzewu przy kościołach, cmentarzach i obiektach zabytkowych, które zostały objęte strefami ochrony konserwatorskiej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Zieleń parkowa występująca na terenie miasta obejmuje około 2,6 ha i jest uzupełniana o obszary zieleńców

występujące głównie w Śródmieściu, a także na terenie Woszczyc, Zgonia, Mościsk i Zawiaści. Uzupełnienie enklaw zieleni urządzonej na terenie miasta stanowią ogrody i sady występujące wśród zabudowy mieszkalnej oraz cmentarze zlokalizowane na obszarze gminy.

5. Informacje o projekcie planu

Projekt Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Orzeszu wraz z sołectwem Zawiaść oraz w obrębie Gardawice (teren ograniczony linią lasu, rz. Gostynką i granicą Gminy Wyry) jest skutkiem podjęcia uchwały inicjującej nr XVI/189/16 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Orzeszu wraz z sołectwem Zawiaść oraz w obrębie Gardawice (teren ograniczony linią lasu, rz. Gostynką i granicą Gminy Wyry).

5.1 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Oceniany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie. Ustalenia planu nie naruszają ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Orzesze, druga edycja – Studium 2011 przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Orzeszu nr XV/124/11 z dnia 17 listopada 2011 r. oraz są zgodne z zapisami zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ z dnia 29 sierpnia 2016 r. Zapisy planu są również spójne z zapisami zawartymi w Aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Orzesze na lata 2012-2016 z perspektywą do roku 2020.

5.2 Prezentacja projektu planu

Projekt planu miejscowego obejmuje dzielnicę/sołectwo Zawiaść oraz tereny w obrębie Gardawice. W projekcie ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MNU – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- UP – tereny zabudowy usług publicznych,
- PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej,
- IT – tereny infrastruktury technicznej,
- ZN – tereny zieleni,
- ZL – tereny lasów,
- R – tereny rolnicze,
- KDGP – tereny dróg publicznych – droga klasy główna ruchu przyspieszonego,
- KDG – tereny dróg publicznych – droga klasy główna,
- KDZ – tereny dróg publicznych – droga klasy zbiorcza,
- KDL – tereny dróg publicznych – droga klasy lokalna,
- KDD – tereny dróg publicznych – drogi klasy dojazdowa,
- KDX – tereny publicznych ciągów pieszo-jezdnych.

Liniami rozgraniczającymi wyznaczono poszczególne tereny, dla których ustalono przeznaczenia podstawowe, sposób zagospodarowania i użytkowania terenów, a także nakazy, zakazy i dopuszczenia.

Osiami układu komunikacyjnego obszaru objętego projektem planu miejscowego są: droga krajowa nr 81 oraz droga wojewódzka nr 926. Skomunikowanie wewnętrzne obszaru stanowi gęsta sieć lokalnych połączeń komunikacyjnych drogami gminnymi.

Projekt planu miejscowego jest zgodny z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Orzesze, druga edycja – Studium 2011 przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Orzeszu nr XV/124/11 z dnia 17 listopada 2011 r. Studium przewiduje w tym terenie zabudowę jednorodziną, usługową i produkcyjną oraz tereny upraw polowych oraz zieleni.

5.3 Zapisy planu ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko

W projekcie planu wprowadzono ustalenia mające na celu minimalizację negatywnego wpływu na środowisko takie jak:

1) niezależnie od ustaleń zdefiniowanych dla poszczególnych przeznaczeń obowiązującymi w zakresie ochrony środowiska są wymogi wynikające z przepisów odrębnych;

2) nakazy:

- a) odprowadzenia ścieków, z zastrzeżeniem wód opadowych lub roztopowych, do kanalizacji sanitarnej, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminie,
- b) w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem stosowania proekologicznych źródeł ciepła dla celów grzewczych i socjalno – bytowych,
- c) ochrony przed hałasem terenów oznaczonych symbolami: - MN jako terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- d) prowadzenia gospodarki odpadami na zasadach określonych w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta,
- e) odprowadzenia wód opadowych lub roztopowych do kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zastosowania innych rozwiązań spełniających wymogi przepisów ochrony środowiska,

3) zakazy:

- a) wprowadzania nowych funkcji, uciążliwych dla otoczenia i przeznaczenia terenów, pogarszających jakość środowiska, a także związanych ze składowaniem lub przetwarzaniem odpadów, za wyjątkiem dopuszczeń zawartych w pkt 4,
- b) lokalizowania obiektów i urządzeń, których uciążliwość wykracza poza teren, do którego jej właściciele lub użytkownicy posiadają prawo dysponowania, a także prowadzenia działalności zaliczanej do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem dopuszczeń zawartych w pkt 4,
- c) prowadzenia działalności, której uciążliwość wykracza poza granicę działki budowlanej, do której prowadzący posiada tytuł prawny,
- d) odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód i do ziemi,
- e) zagospodarowania terenów na cele związane ze składowaniem, utylizacją lub przetwarzaniem odpadów za wyjątkiem krótkoterminowego gromadzenia odpadów komunalnych i odpadów produkcyjnych w granicach działek, na których są wytwarzane lub przeznaczane do wykorzystania w ich granicach;

4) dopuszcza się:

- a) realizację dróg publicznych oraz infrastruktury technicznej, w tym z zakresu łączności, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, pod warunkiem dotrzymania ograniczeń i wymogów wynikających z przepisów odrębnych,
- b) realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, pod warunkiem dotrzymania wszelkich ograniczeń i wymogów wynikających z przepisów odrębnych.

Ponadto dla każdego wyodrębnionego terenu na którym dopuszcza się zabudowę określono powierzchnię zabudowy, powierzchnię biologicznie czynną, wysokość i intensywność zabudowy, a na terenach niezurbanizowanych wykluczono możliwość zabudowy poza przypadkami wynikającymi z przepisów odrębnych.

6. Identyfikacja wpływu ustaleń planu na środowisko

6.1 Przewidywane oddziaływania na środowisko

Obszar opracowania obejmuje dzielnicę/sołectwo Zawisć oraz tereny w obrębie Gardawice w mieście Orzesze. Tereny te zagospodarowane są wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych zabudową usługową i produkcyjną, pozostałe tereny zurbanizowane tworzy zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Obrzeża obszaru objętego opracowaniem stanowią użytki rolne i łąki.

W celu poprawy jakości powietrza atmosferycznego w ekofizjografii zaleca się wykorzystanie do ogrzewania budynków kotłowni lub indywidualnych urządzeń grzewczych działających

na proekologiczne paliwa oraz zastosowanie urządzeń o wysokiej sprawności i niskiej emisyjności oraz wykorzystanie źródeł energii odnawialnej. W granicach opracowania projektowane są tereny zabudowy, dlatego w zakresie zaopatrzenia w ciepło plan ustala stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności.

W celu ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych w ekofizjografii zaleca się wprowadzenie zorganizowanego sposobu odprowadzania ścieków i wód opadowych oraz pełnoprofilowego ich oczyszczania. Zgodnie z przepisami odrębnymi nie powinno dopuszczać się do odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, wód gruntowych i gruntu. W zakresie odprowadzania ścieków ustalenia planu nakazują odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej, przydomowych oczyszczalni ścieków lub, jeśli nie ma technicznych możliwości jej realizacji, dopuszczają gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych. Zakazuje się odprowadzania nie oczyszczonych ścieków do gruntu, wód powierzchniowych oraz do wód podziemnych. Ustala się obowiązek podczyszczenia wód opadowych i roztopowych przed odprowadzeniem z terenów w przypadku przekroczenia dopuszczalnych wartości określonych w przepisach odrębnych.

Nieprawidłowa eksploatacja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków może potencjalnie prowadzić do przedostania się ścieków do środowiska wodno-glebowego, co może powodować jego zanieczyszczenie, jednak plan nie może zakładać tego typu działań. Prawidłowe stosowanie tych rozwiązań powinno prowadzić do poprawy jakości wód gruntowych.

W zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się, że tereny zabudowane objęte opracowaniem planu, podlegają ochronie przed hałasem zgodnie z przepisami odrębnymi dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Projekt planu oraz prognoza oddziaływania na środowisko ustalają zasady i wskazują sposoby zagospodarowania, których realizacja jest pożądana ze względu na możliwość niwelowania (neutralizowania) negatywnych skutków działań albo też niepożądana z uwagi na możliwość kumulowania się (wzmacniania) negatywnych skutków realizacji działań związanych z funkcjonowaniem kopalni.

6.3 Ocena istotności przewidywanych oddziaływań

Skutki możliwych oddziaływań zagospodarowania terenu w obszarze opracowania będą zależały od stopnia realizacji ustaleń projektu planu oraz przepisów z zakresu ochrony środowiska, jak również od przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju, ładu przestrzennego, wrażliwości terenów sąsiadujących, a także od kumulacji oddziaływań. Mając na uwadze powyższe, sporządzono tabelę obrazującą wpływ ustaleń projektu planu na komponenty środowiska w zależności od:

– siły i kierunku oddziaływań:

(+) korzystnie wpływające na środowisko,

(0) neutralne wobec środowiska,

(-) negatywne dla środowiska, w stopniu: **1** - nieznacznym, **2** - umiarkowanym, **3** - znaczącym,

– czasu oddziaływania:

(K) krótkoterminowe,

(Ś) średnioterminowe,

(D) długoterminowe,

– trwałości:

(N) nieodwracalne,

(O) odwracalne,

– sposobu oddziaływania:

(B) bezpośrednie,

(P) pośrednie,

(W) wtórne.

Tabela 1. Ocena wpływu ustaleń projektu planu na komponenty środowiska

Ustalenia projektu planu	Wpływ na komponenty środowiska						
	Powierzchnia ziemi	Zasoby kopalin	Wody	Powietrze i klimat	Szata roślinna	Obszary przyrodniczo cenne	Środowisko społeczne
MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNB	-1 DNB	-1 DNB	+ DNB
MNU – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNB	-1 DNB	-1 DNB	+ DNB
U – tereny zabudowy usługowej	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNB	-1 DNB	-1 DNB	+ DNB
UP – tereny zabudowy usług publicznych	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNB	-1 DNB	-1 DNB	+ DNB
PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNB	-1 DNB	-1 DNB	+ DNB
IT – tereny infrastruktury technicznej	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNB	-1 DNB	-1 DNB	+ DNB
ZN – tereny zieleni	+	0	+	+	+	+	0
ZL – tereny lasów	+	0	+	+	+	+	0
R – tereny rolnicze	+	0	0	+	0	0	0
KDGP – tereny dróg publicznych – droga klasy główna ruchu przyspieszonego	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	+ DNP
KDG – tereny dróg publicznych – droga klasy główna	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	+ DNP
KDZ – tereny dróg publicznych – droga klasy zbiorcza	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	+ DNP
KDL – tereny dróg publicznych – droga klasy lokalna	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	+ DNP
KDD – tereny dróg publicznych – drogi klasy dojazdowa	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	+ DNP
KDX – tereny publicznych ciągów pieszo-jezdných	-1 DNB	0 DNB	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	-1 DNP	+ DNP

Z powyższej tabeli wynika, że realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje negatywnych skutków dla ludzi ani nie wpłynie znacząco na jakość powietrza i klimat. W projektowanych terenach zabudowanych dojdzie do zniszczenia szaty roślinnej oraz zmieni się ukształtowanie powierzchni i stosunki wodne, jednak uwzględnienie ustaleń projektu planu, szczególnie dotyczących powierzchni biologicznie czynnej umożliwi minimalizację negatywnych oddziaływań. W dalszej części prognozy omówiono zasygnalizowane wyżej skutki ustaleń projektu przedmiotowego dokumentu na komponenty środowiska, które będą podlegały niekorzystnym oddziaływaniom.

7. Przewidywane skutki realizacji ustaleń projektu planu dla poszczególnych komponentów środowiska abiotycznego

Konsekwencją realizacji ustaleń projektu planu miejscowego będzie wprowadzanie dodatkowych ilości substancji i energii do środowiska, nieodwracalne przekształcanie powierzchni ziemi i zmiana stosunków wodnych. Aktualny stan zagospodarowania terenu opracowania oraz potencjalna wrażliwość poszczególnych komponentów środowiska, jak i całego ekosystemu na antropopresję, pozwala na przedstawienie spodziewanych skutków realizacji dopuszczonych projektem planu działań dla środowiska abiotycznego.

Przekształcenia powierzchni ziemi i gleb

Ustalenia planu mogą spowodować ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych i zmniejszenie przestrzeni produkcyjnej gleb oraz częściowo nieodwracalne przekształcenia rzeźby terenu. Będą to zmiany powodujące wpływ na jakość i degradację gleb, jak również na charakter krajobrazu na tym obszarze. Obszar planu położony jest na terenie o korzystnych warunkach geotechnicznych, gdzie ewentualne prace ziemne będą niezauważalne. Rzeźba terenu w granicach obszaru planu jest mało urozmaicona, a ewentualne działania niwelacyjne jedynie lokalnie wpłyną na nieznaczne zmiany ukształtowania powierzchni. Rozwój zabudowy wraz z miejscami postojowymi i systemem komunikacji mogą spowodować możliwość pojawienia się lokalnych ognisk zanieczyszczeń gleb substancjami ropopochodnymi oraz osadami. Uciążliwości tego typu powinny być jednak niewielkie i nie będą czynnikami zmieniającymi właściwości wód gruntowych na terenie gminy.

Nie prognozuje się znacząco negatywnego wpływu ustaleń projektu planu na przestrzeń produkcyjną gleb na obszarze całej gminy. Przekształcenia rzeźby terenu będą nieznaczne i nie będą prowadzić do degradacji krajobrazu.

Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych

Ustalenia planu zobowiązują do odprowadzania ścieków i wód opadowych i roztopowych do systemu kanalizacji sanitarnej, zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków. Tereny na obrzeżach obszaru objętego projektem planu i w obrębie Gardawice znajdują się poza strefą aglomeracji wyznaczonej na potrzeby budowy zbiorczego system odprowadzania ścieków, w związku z powyższym rozwiązania indywidualne, lokalne związane z odprowadzeniem ścieków będą tam dominować. Przy prawidłowej eksploatacji nie powinno jednak dochodzić do zanieczyszczenia wód gruntowych i gruntu. Ścieki komunalne z obszaru objętego projektem planu trafiają do oczyszczalni ścieków w Orzeszu – Zawiszi, zlokalizowanej przy ulicy Centralnej.

Zanieczyszczone wody opadowe i roztopowe z głównych ulic oraz terenów produkcyjno-usługowym, w tym terenu stacji benzynowej nie będą zanieczyszczać wód powierzchniowych, gruntów i wód gruntowych pod warunkiem właściwej eksploatacji kanalizacji deszczowej. Zabudowa i utwardzenie powierzchni działek budowlanych, dróg gminnych, parkingów i placów ogranicza możliwość zasilania wód gruntowych wodami opadowymi, jednocześnie przyczynia się do zwiększenia przepływu w okolicznych rowach melioracyjnych i ciekach.

Planowana zabudowa będzie wiązała się ze wzrostem liczby osób przebywających na tym terenie (zamieszkiwanie, obiekty usługowe i produkcyjne), będzie zatem źródłem ścieków komunalnych, które poprzez systemy kanalizacji winny zostać doprowadzone do oczyszczalni ścieków.

Nie prognozuje się znacząco negatywnego oddziaływania ustaleń planu na środowisko wodne.

Zanieczyszczenie powietrza

Na obszarze planu ilość obiektów emitujących zanieczyszczenia do powietrza będzie na tyle mała, że nie przewiduje się przekroczeń dopuszczalnych wartości stężeń głównych zanieczyszczeń w cyklu rocznym. Lokalnie uciążliwe mogą być emisje z indywidualnych, niskosprawnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi uwalniającymi w procesie spalania szkodliwe dla zdrowia lotne związki chemiczne. Ustalenia planu nakazują stosowanie systemów grzewczych z zastosowaniem technologii o wysokiej sprawności grzewczej i niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery. W niesprzyjających warunkach atmosferycznych możliwe jest okresowe przekroczenie

dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków inwersyjnych.

Emisję zanieczyszczeń do atmosfery powoduje również ruch kołowy na trasach komunikacyjnych. Jednak znajdujące się w pobliżu tereny otwarte powinny skutecznie neutralizować wpływ komunikacji na stan powietrza.

Nie prognozuje się znacząco negatywnego wpływu na jakość powietrza ustaleń projektu planu. Zwiększona emisja do atmosfery nie powodująca przekroczeń dopuszczalnych poziomów głównych zanieczyszczeń będzie wynikiem prowadzonej działalności gospodarczej i zamieszkiwania.

Klimat akustyczny

Źródłem hałasu będą tereny komunikacji zlokalizowane w obszarze planu. Droga krajowa nr 81 prowadzi ruch tranzytowy, dlatego na terenach przyległych należy spodziewać się przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. W celu złagodzenia uciążliwości na terenach podlegających ochronie akustycznej (M1) należy stosować ekrany akustyczne. Przekroczenia mogą się pojawić ponadto w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 926 oraz linii kolejowej.

Dla zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej wprowadzono standardy akustyczne. Realizacja ustaleń planu będzie generować ruch samochodowy, co związane jest z emisją hałasu i pogorszeniem standardu klimatu akustycznego wzdłuż ulic dojazdowych, jednak dopuszczalne poziomy hałasu nie powinny zostać przekroczone i nie będą stanowić uciążliwości dla mieszkańców.

Prognozuje się utrzymanie dopuszczalnych standardów akustycznych dla zabudowy mieszkaniowej. Ustalenia projektowanego planu nie wprowadzają nowych przeznaczeń mogących stanowić uciążliwość akustyczną dla otaczających terenów otwartych.

Promieniowanie niejonizujące

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego przez działalność człowieka, wyróżnia się promieniowanie niejonizujące, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości 1 Hz do 1016 Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe - linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe - urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300,000 MHz, do których należą:

- stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- urządzenia radionadawcze i telewizyjne (np. stacje bazowe telefonii komórkowej).

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. Dotychczasowy wzrost poziomu tła elektromagnetycznego nie zwiększył istotnie zagrożenia środowiska i ludności. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki.

Zagadnienia ochrony ludzi i środowiska przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym są uregulowane przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, prawa budowlanego, prawa ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego i przepisami sanitarnymi. W obowiązującym prawie polskim natężenie pola elektrycznego o wartości poniżej 1 kV/m uważane jest za całkowicie bezpieczne, nawet przy długotrwałym w nim przebywaniu. Natomiast w polu o wartości powyżej 10 kV/m - strefa ochronna pierwszego stopnia - przebywanie ludzi jest zabronione. W strefie ochronnej drugiego stopnia - pole o natężeniu 1-10 kV/m - przebywanie ludności jest dozwolone, jednakże nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych, szkół, żłobków, przedszkoli, szpitali, itp. W Polsce nie istnieją przepisy ograniczające gospodarowanie oraz przebywanie ludności w obszarach, w których występuje pole magnetyczne.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

W przedstawionym do oceny planie zagospodarowania przestrzennego dostawa energii elektrycznej realizowana będzie w oparciu o istniejący układ sieci i urządzeń elektroenergetycznych. Przewiduje się również realizację linii kablowych podziemnych, nie wykluczając możliwości realizacji napowietrznych linii energetycznych oraz lokalizację nowych stacji transformatorowych na działkach wydzielonych, będących we władaniu dostawcy energii, w terenach zielonych, bądź w granicach terenów pozostałych funkcji.

Niewątpliwym źródłem promieniowania są istniejące sieci wysokich napięć. Obszar objęty projektem planu przecina dwutorowa linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 220 kV relacji Kopanina-Wielopole, Kopanina Liskovec (kierunek północny wschód – południowy zachód). Napowietrzne linie o napięciu znamionowym 110 kV relacji Łaziska – Zamkowa, Łaziska – Orzesze, Łaziska – Suszec oraz Łaziska – Żabiniec przebiegają przez północno zachodnią i wschodnią część terenu objętego planem zagospodarowania. W ich strefach technicznych wprowadzono zakaz zabudowy oraz tam gdzie ze względu na istniejące zagospodarowanie było to możliwe wprowadzono tereny wolne od zabudowy kubaturowej.

Skutki emisji gazów i pyłów do atmosfery

Projektowane tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej mogą powodować emisję pyłów – przede wszystkim w zakresie stosowanych systemów grzewczych. Emisja pyłów nie powinna jednak znacząco wpływać na warunki aerosanitarne powietrza atmosferycznego i z punktu widzenia długoterminowych skutków będzie obojętna dla stanu atmosfery, ponieważ plan nakazuje stosować wysoko sprawne urządzenia grzewcze.

Wpływ na klimat lokalny

Planowana zabudowa będzie miała nieznaczny wpływ na modyfikację klimatu lokalnego, szczególnie w odniesieniu do zaburzeń kierunku wiatru oraz emisji ciepła. Niska intensywność zabudowy nie powinna powodować ograniczeń w przewietrzaniu oraz nie będzie prowadzić do rozwoju wyspy ciepła. Obszar planu od zachodu, północy i wschodu otaczają tereny lasów, dlatego możliwej jest występowanie inwersji o umiarkowanych amplitudach temperatury powietrza. Planowane zagospodarowanie w sposób nieznaczny będzie modyfikować te cechy topoklimatyczne ze względu na niską intensywność zabudowy oraz duże udziały powierzchni biologicznie czynnych. Sąsiedztwo terenów otwartych będzie zatem neutralizować zmiany klimatyczne obszaru.

Nie prognozuje się zmian klimatu lokalnego.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Ustalenia projektu planu nie przewidują wprowadzania na teren objęty opracowaniem obiektów ani materiałów mogących być potencjalną przyczyną nadzwyczajnych zagrożeń dla ludzi i środowiska.

Ryzyko wystąpienia zagrożeń naturalnych

Ustalenia projektu planu nie stwarzają ryzyka wystąpienia katastrof budowlanych z uwagi na lokalizację zabudowy na terenach masowych ruchów ziemi ani też zwiększenia narażenia na szkody powodziowe i podtopienia.

Wpływ na różnorodność biologiczną, świat roślinny i zwierzęcy oraz obszary chronione, w tym Natura 2000

Na obszarze objętym projektem planu miejscowego nie stwierdzono występowania cennych przyrodniczo siedlisk roślinnych i zwierzęcych. Stanowiące przedmiot planu tereny zurbanizowane, obszary nieużytków, użytki rolne i grunty leśne charakteryzują się niską lub przeciętną bioróżnorodnością. W obrębie obszarów zurbanizowanych występują formy zieleni urządzonej w postaci drzew, krzewów, trawników i rabat oraz zadrzewienia i zakrzewienia. Zróżnicowanie gatunkowe tych form jest niewielkie, są to gatunki pospolite koegzystujące z człowiekiem. Sąsiedztwo terenów otwartych sprawia, że obszar objęty projektem może być penetrowany przez drobne

zwierzęta, w tym gryzonia i ptaki. Wprowadzenie zagospodarowania nie spowoduje zaburzenia funkcjonowania lokalnych korytarzy ekologicznych, gdyż projekt planu ustala zachowanie zieleni nieurządzonej wzdłuż cieków oraz ciągów zieleni wyodrębnionych przestrzennie w krajobrazie miejscowości. Zabudowa nowych obszarów nie spowoduje zauważalnych zmian w jakości środowiska przyrodniczego. Obszar objęty projektem nie jest powiązany funkcjonalnie z terenami chronionymi. Ustalenia planu nie wpłyną na funkcjonowanie obszarów Natura 2000.

Nie prognozuje się bezpośredniego wpływu ustaleń planu na różnorodność biologiczną. Nie prognozuje się negatywnego wpływu na zachowanie siedlisk roślinnych. Pośrednio może wystąpić antropopresja - wydeptywanie, niszczenie, zrywanie roślin przez ludzi. Nie prognozuje się znacznego negatywnego wpływu ustaleń planu na faunę. Wprowadzenie zabudowy i presja antropogeniczna może wpływać na lokalne migracje zwierząt.

Ocena zmian w krajobrazie

Ustalenia planu w zakresie ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu zapewniają utrzymanie skali zabudowy (ograniczenie wysokości zabudowy) i jej charakteru. Stwarza to możliwość harmonijnego zagospodarowania całego obszaru, co korzystnie wpływa na walory krajobrazowe. W ustaleniach planu znalazło się szereg zapisów chroniących walory krajobrazowe i kulturowe tych obszarów (ograniczenie powierzchni i wysokości zabudowy). Planowana zabudowa będzie nawiązywać do istniejących w sąsiedztwie obiektów budowlanych, nie będzie stanowić dominant.

Wpływ na zabytki

Na terenie opracowania występują obiekty wpisane do rejestru zabytków, chronione przepisami wynikającymi z Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz.U. z 2014 r., poz. 1446) oraz obiekty objęte ochroną na mocy ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ponadto wprowadzone ustalenia dla terenów sąsiednich gwarantują prawidłowe kształtowanie otoczenia obiektów podlegających ochronie.

Dobra materialne

Ustalenia planu nie spowodują strat materialnych, rozumianych w tej prognozie jako dodatkowe nakłady poniesione przez osoby trzecie, konieczne na przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska lub inne szkody dające się wyrazić w pieniądzu.

Wpływ na zdrowie ludzi

Rozwój zabudowy mieszkaniowej zwiększy zasięg uciążliwości z tym związanych (m.in. emisje zanieczyszczeń powietrza, emisje hałasu, ograniczenie powierzchni otwartych i terenów biologicznie czynnych) oraz zwiększy liczbę użytkowników, którzy mogą być narażeni na te uciążliwości. Zmiana warunków zamieszkiwania może mieć pośredni wpływ na zdrowie ludzi, jednak o zdrowiu człowieka decyduje szerokie spektrum innych uwarunkowań, a także osobnicza odporność na choroby. Na kondycję zdrowotną mieszkańców obszaru objętego projektem planu może wpłynąć długotrwały hałas komunikacyjny (szczególnie wzdłuż drogi krajowej nr 81), bezpośrednio wpływający na zaburzenia snu. Również zanieczyszczenia powietrza wynikające z niskiej emisji oraz generowane przez pojazdy użytkowników dróg mogą pośrednio wpływać negatywnie na zdrowie ludzi, jednak projekt planu zawiera ustalenia mające na celu minimalizowanie tego oddziaływania.

Warunki zamieszkiwania na terenie planu będą korzystne dla ludzi, projekt dodatkowo zawiera ustalenia mające na celu niwelowanie ewentualnych uciążliwości.

8. Ocena skuteczności ochrony różnorodności biologicznej

Konwencja o różnorodności biologicznej przyjęta w 1992 roku podczas konferencji w Rio de Janeiro definiuje bioróżnorodność, jako zróżnicowanie wszystkich organizmów żywych występujących na ziemi. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.), ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności

gatunkowej i genetycznej. Obszar będący przedmiotem ustaleń projektu planu jest wolny od występowania gatunków i siedlisk, których wyginięcie mogłoby wywrzeć negatywny wpływ na lokalną bioróżnorodność. Siedliska lasów i łąk nie zostaną zdegradowane, zachowany zostanie skład gatunkowy charakterystyczny dla zbiorowisk leśnych obszarów przyległych, a w dłuższej perspektywie dojdzie do zasymilowania nowej zabudowy ze środowiskiem naturalnym, co ma obecnie miejsce w przypadku istniejącej zabudowy.

8.1 Ocena skutków realizacji ustaleń planu dla form ochrony przyrody i krajobrazu

Obszaru opracowania nie włączono w granice żadnej formy ochrony przyrody ani krajobrazu. Ta terenie objętym projektem planu nie ustanowiono ochrony w formie pomników przyrody. Obszar opracowania dotyczy niewielkich enklaw leśnych oraz terenów bezpośrednio przylegających do obszarów leśnych, zazwyczaj w formie użytków rolnych.

Żadne z warunków wymienionych w rozporządzeniu nie zostały złamane w rozpatrywanym projekcie planu miejscowego.

8.2 Przeobrażenia przestrzennej struktury przyrodniczej

Działalność prowadzona na obszarze opracowania nie wpłynie istotnie na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych. Projekt planu przewiduje zachowanie korytarzy - połączeń z elementami regionalnego systemu przyrodniczego. Teren jest już częściowo przeobrażony, zbiorowiska noszą znamię synantropizacji. Projekt nie zawiera ustaleń powodujących ryzyko przerwania ciągów ekologicznych, a tym samym stworzenia barier dla flory i fauny.

8.3 Ocena oddziaływań na cenne siedliska przyrodnicze

Ustalenia planu nie spowodują znaczących oddziaływań na cenne siedliska przyrodnicze, gdyż granica opracowania takich siedlisk nie obejmuje.

8.4 Ocena wpływu na rośliny

Ustalenia planu nie będą znacząco oddziaływać na lokalną florę. Bezpośrednio zniszczone zostać mogą fragmenty zbiorowisk leśnych, w tym zbiorowiska okrajkowe, ze względu na ich przeznaczenie w planie na tereny dróg publicznych. Ustalenia projektu nie będą miały większego znaczenia pod względem botanicznym ze względu na rozpowszechnienie podobnych fitocenz na całym obszarze opracowania.

8.5 Ocena wpływu na zwierzęta

Ustalenia dokumentu planistycznego nie będą miały znaczącego wpływu na faunę występującą na terenach objętych projektem. Obszar opracowania otoczony jest obszarami leśnymi od zachodu, północy i wschodu, jednakże nie potwierdzono na jego obszarze funkcjonowania szlaku migracyjnego zwierząt. Należy zatem uznać, iż w wyniku realizacji ustaleń planu nie zostanie przerwany żaden szlak migracyjny. Rozwój zabudowy nie spowoduje uszczuplenia miejsc żerowania ani miejsc lęgowych zwierząt, gdyż przewidziano pozostawienie w stanie niezmiennym terenów biologicznie czynnych - obszarów ciągów ekologicznych oraz użytków rolnych i lasów. Na terenie objętym planem nie stwierdzono stanowisk chronionych gatunków zwierząt.

8.6 Ocena wpływu na bioróżnorodność

Wprowadzanie do środowiska antropogenicznych stresorów: przekształcanie powierzchni ziemi, emisja zanieczyszczeń do powietrza, zanieczyszczenie wód i gleb, nadmierna penetracja środowiska, są bezpośrednią przyczyną zmniejszania się różnorodności biologicznej. Powodują one uproszczenie struktury i zakłócenie funkcjonowania zbiorowisk organizmów w stopniu zależnym od nasilenia bodźca. W ocenianym projekcie planu zagospodarowania stworzono warunki do ograniczenia niekorzystnych oddziaływań na różnorodność biologiczną na obszarze opracowania.

9. Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000

W obszarze planu, jak i na terenach sąsiednich nie występują obszary Natura 2000.

10. Ocena rozwiązań projektu planu

10.1. Ocena zgodności projektowanego zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym

Opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru gminy Orzesze zakłada takie kształtowanie zabudowy w obszarach cennych przyrodniczo, zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz z zasadami wynikającymi z ochrony środowiska i przyrody. Każde zainwestowanie winno w możliwie niewielkim stopniu powodować uszczuplenie walorów przyrodniczo środowiskowych. Wszelkie negatywne oddziaływania na środowisko nie powinny wychodzić poza granice działki, na której powstały. W planowanych strefach terenów zainwestowanych należy dbać o duży udział powierzchni biologicznie czynnej. Warunki te są spełnione w przedmiotowym projekcie planu.

10.2. Ocena ustaleń projektu planu w kontekście celów ochrony środowiska określonych w dokumentach nadrzędnych

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym istotne z punktu widzenia spójności działań proekologicznych zostały uwzględnione w następujących dokumentach:

- 1) Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 (Monitor Polski z 2012 r. poz. 252),
- 2) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (Monitor Polski, 2013 r.),
- 3) Strategia na rzecz odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (Monitor Polski z 2017 r. poz. 260),
- 4) Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016 (Monitor Polski z 2009 r. Nr 34, poz. 501),
- 5) II Polityka ekologiczna państwa (2000 r.),
- 6) Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- 7) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (Monitor Polski z 2011 r. Nr 36, poz. 423),
- 8) Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - Dyrektywa 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r.,
 - Dyrektywa 98/15/WE z dnia 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
 - Dyrektywa 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów,
 - Dyrektywa 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych,
 - Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
 - Dyrektywa 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony dzikich ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000,
- 9) konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską - dokumenty rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiące podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych, m. in.:
 - Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z dnia 13 listopada 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
 - Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk z 19 września 1979 r.,

- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z dnia 9 maja 1992 r. (Kioto) wraz Protokołem z Kioto z 11 grudnia 1997 r.,
 - Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego z dnia 2 lutego 1971 r. ze zmianami z Paryża (1982 r.) i Regina (1987 r.),
 - Konwencja o różnorodności biologicznej z dnia 5 czerwca 1992 r. (Rio de Janeiro),
 - Protokół montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową z dnia 16 września 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.),
- 10) Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań – o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia,
 - 11) Krajowy program zwiększania lesistości – instrument polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości,
 - 12) Krajowy plan gospodarki odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych,
 - 13) Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych – program rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym, pozwalający na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych; dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, z których ujmowane są wody; zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Analizując zgodność ustaleń projektu planu z celami ochrony środowiska określonymi w dokumentach nadrzędnych, wzięto pod uwagę zapisy Polityki Ekologicznej Państwa (PEP) w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 przyjętej uchwałą z dnia 22 maja 2009 roku (Monitor Polski z 2009 r. Nr 34, poz. 501). Zapisy tego dokumentu przyjmują priorytety ustalone na szczęblu Unii Europejskiej dotyczące:

- 1) przeciwdziałaniu zmianom klimatu i globalnemu ociepleniu,
- 2) ochrony przyrody i bioróżnorodności,
- 3) środowiska naturalnego, zdrowia i jakości życia,
- 4) zasobów naturalnych i gospodarki odpadami (recykling).

Instrumentem realizacji PEP na poziomie lokalnym jest gminny program ochrony środowiska. Dla gminy Orzesze obowiązuje Aktualizacja programu ochrony środowiska dla gminy Orzesze na lata 2012-2016 z perspektywą do roku 2020.

Główną zasadą polityki przestrzennego zagospodarowania Polski jest zasada zrównoważonego rozwoju. W Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 sformułowano cel strategiczny tej polityki: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. Przedstawiono również cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności,
- poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów,
- poprawa dostępności terytorialnej krajów różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej,

- kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski,
- zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa,
- przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Powyższe cele nie mogą być traktowane rozłącznie, są ze sobą ściśle powiązane i dopełniają się wzajemnie.

Głównym celem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków w wyniku stabilnego i wysokiego wzrostu gospodarczego możliwego dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych:

- konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji),
- równoważenia potencjałów rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
- efektywności i sprawności państwa.

W strategii sformułowano cele strategiczne i kierunki interwencji w powyższych obszarach zadaniowych. W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki są to:

- wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji,
- zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym,
- poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki,
- wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki,
- stworzenie Polski Cyfrowej,
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.

Cele strategiczne i kierunki interwencji w obszarze równoważenia potencjałów rozwojowych regionów:

- wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,
- zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Cele strategiczne i kierunki interwencji w obszarze efektywności i sprawności państwa:

- stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,
- wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Strategia wytycza podstawowe kierunki, zawiera analizę i charakterystykę warunków niezbędnych dla rozwoju Polski w kluczowych obszarach na tle Unii Europejskiej oraz procesów gospodarczych zachodzących w świecie, a następnie, w oparciu o nie, formułuje wyzwania i ich przełożenie na propozycje narzędzi i działań w ramach strategicznej interwencji polityki publicznej.

System planowania przestrzennego, który od szczebla centralnego do lokalnego wspomaga proces podejmowania decyzji inwestycyjnych, a zarazem chroni szczególnie cenne zasoby przyrodnicze ma umożliwić wzrost gospodarczy i przemiany społeczne oraz poprawę stanu środowiska.

Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 zakłada:

- ochronę przyrody, poprzez zachowanie bogatej różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną,
- ochronę i zrównoważony rozwój lasów, z uwzględnieniem racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego,
- racjonalizację gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym

zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem,

- ochronę powierzchni ziemi, w tym: rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego, przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne, zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą,
- gospodarowanie zasobami geologicznymi, poprzez racjonalizację zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją,
- dalszą poprawę stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska,
- w zakresie ochrony powietrza - dotrzymanie ustalonych w dokumentach unijnych limitów emisji do powietrza,
- w zakresie ochrony wód - utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków,
- w zakresie gospodarki odpadami utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju, znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska, eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów, pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych,
- w zakresie oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych - dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe. Podobny jest też cel działań związanych z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- w zakresie substancji chemicznych w środowisku - stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH.

Polityka ekologiczna państwa wyznacza cele i kierunek działań na szczeblu lokalnym, ustalając:

- wprowadzenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do wojewódzkich i powiatowych programów zrównoważonego rozwoju, a także do wojewódzkich, powiatowych i gminnych planów energetycznych oraz do planów zagospodarowania przestrzennego,
- zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych,
- przywracanie wodom podziemnym i powierzchniowym właściwego stanu ekologicznego, a przez to zapewnienie między innymi odpowiednich źródeł poboru wody do picia,
- wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem i promieniowaniem niejonizującym, z wyznaczeniem stref ograniczonego użytkowania wokół lotnisk, terenów przemysłowych, urządzeń elektroenergetycznych, radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych oraz głównych dróg i szlaków kolejowych wszędzie tam, gdzie przekraczany jest poziom hałasu wynoszący 55dB w porze nocnej i gdzie jest rejestrowane przekroczenie dopuszczalnych poziomów promieniowania niejonizującego.

Wymienione powyżej cele znalazły odzwierciedlenie w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Orzeszu wraz z sołectwem Zawisz oraz w obrębie Gardawice.

Projekt planu nie wprowadza ustaleń będących w sprzeczności z założeniami Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020). Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Realizacji tego celu służą sformułowane cele szczegółowe:

- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska,
- skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich,
- rozwój transportu w warunkach zmian klimatu,
- zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu,
- stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu,
- kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Zapisy projektu planu miejscowego uwzględniają cele SPA 2020 w zakresie kształtowania zagospodarowania przestrzennego oraz stosowania technologii i rozwiązań przyjaznych środowisku i wspierających ochronę jego zasobów.

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze projektowany sposób zagospodarowania obszaru objętego opracowaniem, należy stwierdzić, iż oceniany projekt planu miejscowego uwzględnia cele ochrony środowiska określone w dokumentach nadrzędnych.

10.3 Ocena przewidywanych oddziaływań na ludzi

Projekt przedmiotowego dokumentu nie zawiera ustaleń, których realizacja może powodować zagrożenia dla środowiska, niekorzystne z punktu widzenia oddziaływania na zdrowie ludzi. Projektowane nowe drogi o statusie dojazdowych nie spowodują uciążliwości komunikacyjnych dla mieszkańców istniejących i planowanych w ich sąsiedztwie budynków.

Z uwagi na uciążliwości akustyczne istniejącej drogi krajowej nr 81 klasy główna ruchu przyspieszonego projekt planu nie przewiduje realizacji nowych terenów podlegających ochronie przed hałasem, w tym terenów mieszkaniowych, usług oświaty i zdrowia, terenów rekreacyjnych na terenach przyległych do ww. drogi.

10.4 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje tereny położone w granicach gminy Orzesze – sołectwo Zawisz oraz w obrębie Gardawice i wprowadza nowy sposób zagospodarowania w postaci nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz dróg dojazdowych. Dla wszystkich terenów planu stworzono przepisy skutecznie ograniczające ich wpływ na środowisko przyrodnicze, tereny objęte planem nie będą transgranicznie oddziaływać na środowisko.

11. Propozycje rozwiązań alternatywnych oraz mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym aktem prawa miejscowego umożliwiającym kontrolowany i zrównoważony rozwój gminy i jej poszczególnych jednostek urbanistycznych. Plan miejscowy określa ramy przestrzennego zagospodarowania terenów o poszczególnych przeznaczeniach stając się instrumentem rozwoju przestrzennego, a także gospodarczego i społecznego gminy. Brak realizacji ustaleń projektu planu może przyczynić się do zakłócenia ładu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy celami ochrony środowiska a potrzebami rozwoju gospodarczego. Zachowanie ładu przestrzennego, to jedno z najważniejszych zadań gminy prowadzące do podniesienia jakości życia.

Zaproponowanie tzw. wariantu alternatywnego tzn. sytuacji braku realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego poprzez pozostawienie obszaru w dotychczasowym stanie prawnym, może na podstawie ogólnych tendencji występujących na tym obszarze prowadzić do niekontrolowanego rozwoju zabudowy jednorodzinnej, a tym samym skłonności środowiska do wzrostu zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych ściekami komunalnymi, pogłębiania się synantropizacji zbiorowisk roślinnych, zagęszczenia linii przesyłowych energii elektrycznej, wzrostu ilości odpadów i odprowadzalników ścieków.

Jednocześnie należy stwierdzić, iż zaproponowany w planie sposób zagospodarowania jest kontynuacją istniejącego zagospodarowania.

W projekcie planu stworzono zapisy uwzględniające cele ochrony środowiska ustanowione zarówno na poziomie krajowym (Ustawa o ochronie przyrody), jak i na szczeblu lokalnym (Program ochrony środowiska) oraz ustalono zasady zrównoważonego rozwoju obszaru.

12. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu

W związku z faktem, że wprowadzenie w życie ustaleń planu przyniesie w efekcie przemiany środowiskowe, stan środowiska należy objąć stałą kontrolą w celu zidentyfikowania i ograniczania skutków najbardziej niekorzystnych.

Ponieważ z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika obowiązek wykonania przez organ wykonawczy gminy oceny aktualności studium i planów zagospodarowania przestrzennego, proponuje się, aby analizę skutków realizacji postanowień planu wykonać w ramach tej oceny. Ocenę aktualności studium i planów sporządza się co najmniej raz w czasie kadencji rady. Z tą samą częstotliwością wykonywana byłaby analiza skutków realizacji postanowień planu. Należałoby zwrócić szczególną uwagę na realizację ustaleń w zakresie urządzania zieleni, krajobrazu i zachowania powierzchni biologicznie czynnej ustalonej w planie.

Aktualnie w granicach omawianego terenu nie jest prowadzony monitoring stanu powietrza atmosferycznego ani hałasu. Mapa akustyczna dla drogi krajowej nr 81 wskazuje tereny narażone na ponadnormatywne oddziaływanie hałasu komunikacyjnego, badania poziomu hałasu winny być cyklicznie powtarzane. Jakość wód największych zbiorników określana jest na podstawie badań monitoringowych prowadzonych przez WIOŚ i Sanepid.

W zakresie skutków oddziaływania na środowisko realizacji projektowanego zagospodarowania terenu, za wystarczający przyjmuje się system monitoringu państwowego realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano lub będą wydawane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach monitoring określony został w decyzji środowiskowej.

13. Dokumenty uwzględnione przy sporządzaniu prognozy

1. Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 519 z późniejszymi zmianami).
2. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2134 z późniejszymi zmianami).
3. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 788 z późniejszymi zmianami).
4. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 909 z późniejszymi zmianami).
5. Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 469 z późniejszymi zmianami).
6. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1446 z późniejszymi zmianami).
7. Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1131 z późniejszymi zmianami).
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 112 z późniejszymi zmianami).
9. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1883).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 71 z późniejszymi zmianami).
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. z 2002 r. nr 197, poz. 1667).
12. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Orzesze, druga edycja – Studium 2010 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Orzeszu nr XV/124/11 z dnia 17 listopada 2011 r.
13. Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Orzesze, wyk. przez EKOID, Katowice 2005.
14. Aktualizacja programu ochrony środowiska dla Gminy Orzesze na lata 2012-2016 z perspektywą do roku 2020.
15. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Śląskiego 2020+ z dnia 20 września 2016 r.
16. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.
17. Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 (Monitor Polski z 2012 r. poz. 252).
18. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (Monitor Polski, 2013 r.).
19. Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016 (Monitor Polski z 2009 r. Nr 34, poz. 501).